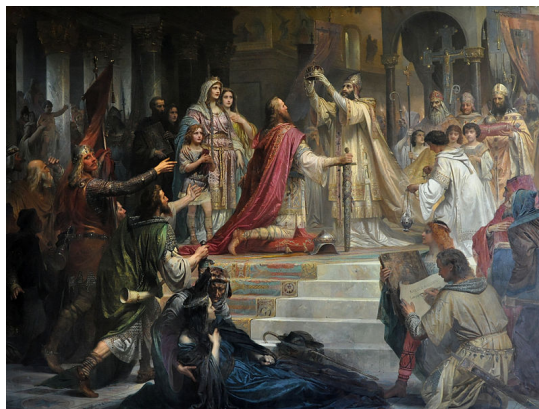

Korunovácia Karola Velkého v roku 800: Vianoce kresťanstva

Roberto de Mattei

26. decembra 2021 ✝ Cirkev História

Korunovácia Karola Velkého

zdroj: wikimedia commons

Ak existuje opravdivý čas na milosť a obrátenie srdca, tak tým časom sú sväté Vianoce, deň Narodenia Pána, deň, od ktorého sa počítajú roky sveta. Známa atmosféra Vianoc obmäkčuje aj tie najtvrdšie srdcia, ale predovšetkým je to krása liturgie, ktorá ich dokáže dojať, ako sa to stalo 25. decembra 1886 francúzskemu spisovateľovi Paulovi Claudelovi (1868 – 1955).

Claudel bol osemnásťročný študent, ktorý prestal praktizovať svoju vieru a potuloval sa po parížskych uliciach, nepokojný a nespokojný sám so sebou, keď na Štedrý večer vstúpil do katedrály Notre-Dame, zatiaľ čo zbor spieval, ako sa neskôr dozvedel, *Magnificat*.

„Stál som v dave,“ hovorí, „pri druhom stĺpe od vchodu do chóru, napravo, na strane sakristie. V tej chvíli sa stala udalosť, ktorá ovládla celý môj život. V okamihu sa môjho srdca čosi dotklo a ja som uveril. Uveril som s takou silou, s takým povznesením celej svojej bytosti, s takým silným presvedčením, s istotou, ktorá nenechávala priestor pre žiadne pochybnosti, že potom už žiadne úvahy, žiadne okolnosti môjho rozrušeného života nemohli otriasť mojou vierou alebo sa jej dotknúť.

Zrazu som mal ohromujúci pocit nevinnosti, večného vedomia, že som Božie dieťa: neopísateľné zjavenie! Keď sa pokúšam – ako som to často robil – zrekonštruovať okamihy, ktoré nasledovali po tomto výnimočnom momente, nachádzam nasledujúce prvky, ktoré však tvorili jediný záblesk, jedinú zbraň, ktorú použila Božia Prozreteľnosť, aby konečne otvorila srdce úbohého, zúfalého syna: „Ako šťastní sú ľudia, ktorí veria! Ale bola to pravda? Bola to naozaj pravda! Boh existuje, je tu! Je to Ktosi, osobnosť ako ja. Miluje ma, volá ma. Vyhrkli mi slzy a vzlyky, pričom dojatie ešte viac umocnila nežná melódia „Adeste, fideles“ (...).“

Paul Claudel v ten večer v jednom okamihu pochopil, že život každého z nás stojí pred neúprosnou alternatívou: buď nekonečná Božia láska alebo večné zatratenie. Ďalej spomína: „*Je pravda – vyznávam to spolu s rímskym stotníkom –, že Ježiš bol Boží Syn. Práve ku mne, Pavlovi, sa obrátil a sľúbil mi svoju lásku. Ale zároveň mi ponechal zatratenie ako jedinu možnosť, ak ho nebudem nasledovať. Ach, nebolo mi treba vysvetľovať, čo je peklo: tam som strávil celú epochu. Týchto pár hodín mi stačilo, aby som si uvedomil, že peklo je všade tam, kde nie je Kristus. Čo mi bolo do zvyšku sveta, keď som videl túto novú a úžasnú Bytosť, ktorá sa mi zjavila?*“

Život Paula Claudela sa stal pokusom zachovať vernosť milosti Vianoc roku 1886, „*Vianoc, v ktorých sa zrodila všetka radosť*“, ako napísal vo svojom najslávnejšom diele *L'Annonce faite à Marie* (1912).

Spoločenský aspekt Vianoc

Sviatok Vianoc však nemá iba individuálny a rodinný význam: má a v histórii mal aj spoločenský význam. Veľký opát zo Solesmes, Dom Prosper Guéranger (1805 – 1875), nám vo svojom *Année liturgique* pripomína tri momenty Vianoc späté s dejinami Európy, s jej najhlbšími kresťanskými koreňmi.

Krst Chlodovika I., kráľa Frankov

zdroj: wikimedia commons

Prvým je Chlodovikov krst, ktorý sa podľa tradície uskutočnil 25. decembra 496. Chlodovik I. bol kráľom Frankov, ešte stále pohanského národa, zatiaľ čo kresťanstvo sa šírilo v Európe, ktorá sa po páde Západorímskej ríše pred dvadsiatimi rokmi zmietala v chaose a anarchii. Oženil sa s burgundskou katolíckou princeznou Klotildou. Práve ona s pomocou svätého reimského (remešského) biskupa Remigia priviedla Chlodovika ku katolíckej viere, ktorá si získala jeho srdce.

Chlodovik sa dal pokrstiť na Vianoce v roku 496. Historik Frankov Gregor z Tours píše, že Chlodovik pristupoval ku krstiteľnici ako nový Konštantín, aby sa zbavil dávneho malomocenstva, aby v čerstvej vode rozpustil špinavé škvrny, ktoré sa v priebehu dlhého obdobia vytvorili. A keď vstúpil do baptistéria, svätý Boží vyriekol slávnostné slová: „*Pokorne skloň hlavu. Uctievaj, čo si spaľoval, spál', čo si uctieval.*“

Chlodovikov krst bol krstom národa, ktorý s ním vstúpil do dejín: Frankov. A podľa Doma Guérangera Najvyšší Pán chcel, aby sa kráľovstvo Frankov narodilo na Vianoce, aby sa do pamäti kresťanských národov Európy hlbšie vryl význam tohto sviatku. Chlodovik, divoký barbar, sa stal nežným ako baránok, svätý Remigius ho ponoril do krstiteľnice spásy, z ktorej vyšiel očistený, aby slávnostne začal prvú katolícku monarchiu medzi novými monarchiami, Francúzske kráľovstvo, najkrajšie – ako sa hovorí – po nebeskom kráľovstve.

Obrátenie Anglicka

Od Chlodovikovej konverzie uplynulo sto rokov. Na pápežský stolec nastúpil veľký pápež, svätý Gregor Veľký. Pápež Gregor bol v roku 596 údajne dojatý pohľadom na skupinu mladých mužov, blondínov, krásnych ako anjeli na trhu s otrokmi v Ríme. Spýtal sa, kto sú to. Dostal odpoveď: *Angli*.

„*Nie Angli, ale anjeli,*“ odpovedal pápež, ktorý sa od tej chvíle rozhodol poveriť benediktínskych mníchov evanjelizáciou Anglicka. Skupina štyridsiatic mníchov pod vedením Augustína, neskôr známeho ako Augustín z Canterbury, odišla na ostrov Angles šíriť evanjelium.

Po obrátení kráľa Ethelberta k pravému Bohu sa Augustín vybral do bývalého rímskeho mesta York, nechal tam zaznieť Slovo života a celý ľud sa pridol k svojmu kráľovi a žiadol ho o krst. Tak to bolo aj vtedy: krst kráľa bol krstom celého národa, ktorý bol so svojím panovníkom spätý putami nerozlučnej vernosti.

Deň Vianoc bol určený na znovuzrodenie týchto nových Kristových učeníkov a rieka, ktorá tiekla pod mestskými hradbami, bola vybraná ako krstiteľnica pre desaťtisícovú armádu katechumenov, nepočítajúc ženy a deti. Drsnosť zimného obdobia nezastavila nových a horlivých učeníkov betlehemskeho Dieťaťa, ktorí zostúpili do vody, aby očistili svoje duše. Dom Guéranger píše: *„Z ľadových vôd sa vynorila armáda neofytov plná radosti a žiariaca nevinnosťou: práve v deň svojho narodenia Kristus pripočítal k svojej ríši ešte jeden národ.“*

Svätý Augustín z Canterbury bol evanjelizátorom Británie. Z Anglicka a Írska po ďalšom veľkom misionárovi, svätom Bonifácii, vyšli mnísi, ktorí evanjelizovali Nemecko.

Korunovácia Karola Veľkého

Výročie Vianoc malo byť skrášlené ešte jednou významnou udalosťou. Na Vianoce roku 800 sa korunováciou Karola Veľkého v Ríme zrodila Svätá rímska ríša, ktorej poslaním bolo šíriť Kristovo kráľovstvo v barbarských oblastiach na severe a udržiavať jednotu Európy pod vedením rímskeho pápeža.

Písal sa rok 800. Bol Štedrý deň. V Ríme do Baziliky svätého Petra vstúpil majestátny, takmer šesťdesiatročný muž, ktorého obria postava vyjadrovala nezdolnú silu bojovníka, zatiaľ čo jeho biele vlasy a brada prezrádzali neobyčajnú jemnosť. Hneď bolo vidno, že to nebol obyčajný muž. Bol to Karol Veľký, kráľ Frankov, Chlodovikovho národa, ktorého pápež povolal do Ríma, aby dal svoj meč do služieb kríža proti Longobardom.

Franský kráľ v roku 800 po Kristu si už podmanil Akvitáncov a Longobardov, prekročil Pyreneje, aby skrotil hrozivú moc Arabov v Hispánii, potlačil povstanie Sasov a Bavorov a práve bojoval s Avarmi. Nebol iba bojovníkom. Pod jeho vplyvom sa v celej Európe rozvíjalo umenie a vedy. Milovaný poddanými, uctievaný bojovníkmi, rozšíril blahodarný vplyv katolíckeho náboženstva v krajinách, ktoré dobyl.

A teraz Karol Veľký, Chlodovikov dedič, vstupuje do Baziliky svätého Petra počas vianočnej noci, premrznutý, ale zohriaty atmosférou nadšenia, ktorá vládla v Bazilike. Kráľ Frankov pokľakol, sklonil hlavu, poklonil sa Bohu, ktorý sa stal človekom a prosil o milosrdenstvo za svoje hriechy. Bil sa do prs a prosil o orodovanie Panny Márie, pričom si nevšimol, že sa k nemu niekto v úctivom tichu približoval. Nebol to kňaz ani biskup, bol to pápež, svätý pápež. Kroniky rozprávajú, že *„keď kráľ sa zdvihol od modlitby počas omše pred oltárom vyznania svätého apoštola Petra, pristúpil k nemu pápež Lev III. a na hlavu mu položil korunu. Novú korunu, nie kráľovskú, ale cisársku.“*

Pápež Lev III. kladie cisársku korunu na hlavu Karola Veľkého

zdroj: wikimedia commons

Pápež, svätý Lev III., nasadil Karolovi Veľkému na hlavu cisársku korunu a ohromený svet opäť videl cisára, Augusta, ktorý už nebol nástupcom cisárov a augustov pohanského Ríma, ale tieto slávne tituly dostal od námestníka toho, ktorý je v Písme definovaný ako Kráľ kráľov a Pán pánov. Rímsky ľud ho oslavoval týmito slovami: *„Karolovi Augustovi, korunovanému Bohom, veľkému a mierumilovnému cisárovi Rimanov, život a víťazstvo“*, zatiaľ čo Frankovia, bijúc kopijami do mečov, kričali *„Vianoce!, Vianoce!“*, pokrik, ktorý od čias Chlodovika I. pripomínal vstup ich národa do dejín.

Dva dni pred korunováciou mních zo San Saba a mních z Olivovej hory v Jeruzaleme ponúkli franskému kráľovi v mene patriarchu *„klúče od Svätého hrobu a Kalvárie a klúče od mesta a hory Sion s vlajkou“*. Bola to symbolická pocta, nová aureola svätosti okolo čela kráľa, ktorý rozšíril svoju ochranu za moria, a ktorý mal chrániť kresťanov Palestíny, Sýrie, Egypta a Tuniska.

Na Vianoce sa v katedrále Kristovho vikára zrodila Západná katolícka ríša, pilier stredovekej kresťanskej civilizácie – rovnako ako sa 800 rokov predtým v ten istý deň narodilo v jaslách Dieťa Ježiš.

Založením katolíckej, apoštolskej a rímskej Cirkvi Ježiš Kristus do nej vložil vo forme semienka všetok potenciál pre vybudovanie veľkej civilizácie. S expanziou Cirkvi, s obrátením národov v priebehu ôsmich storočí, semeno rástlo, stalo sa konkrétnou možnosťou, a napokon rozkvitlo v roku 800 v ríši Karola Veľkého, požehnané a ratifikované rukami svätého Petrovho nástupcu. Bol to začiatok obdobia, v ktorom, ako učí Lev XIII. v encyklike *Immortale Dei*, *„kňazstvo a cisárstvo boli spojené šťastným súladom a priateľskou výmenou služieb“* a *„takto organizovaná občianska spoločnosť prinášala ovocie, ktoré prekonalo všetky očakávania“*.

Iný pápež, Ján Pavol II., pri príležitosti 1200. výročia korunovácie Karola Veľkého pripomenul, že *„veľká historická postava cisára Karola Veľkého evokuje kresťanské korene Európy a vracia tých, ktorí ju študujú, do obdobia, ktoré sa napriek stále prítomným ľudským obmedzeniam vyznačovalo pôsobivým kultúrnym rozkvetom takmer vo všetkých oblastiach. Pri hľadaní svojej identity sa Európa nezaobíde bez intenzívneho úsilia o obnovu kultúrneho dedičstva, ktoré zanechal Karol Veľký, a ktoré sa zachovalo viac ako tisícročie.“*

Karol Veľký bol veľký nielen vďaka víťazným vojnám od jedného konca Európy po druhý, ale predovšetkým pre svoje dielo právnej, kultúrnej a umeleckej obnovy, inšpirované zásadami evanjelia. V dobe dekadencie a neporiadku ho možno považovať za zakladateľa kresťanskej Európy. S prvým kresťanským cisárom si Západ po prvýkrát uvedomil sám seba a objavil sa na scéne dejín s vedomím svojej kresťanskej a rímskej jednoty.

Korunovácia Karola Veľkého bola tiež verejným a symbolickým aktom univerzálneho významu, ktorý vyše tisícročia bol vyjadrením koncepcie kresťanskej suverenity. Zdrojom autority je Boží zástupca na zemi, pretože na zemi neexistuje autorita, ktorá by nepochádzala od Boha. V tomto zmysle možno korunováciu Karola Veľkého považovať za Vianoce kresťanstva.

To, čo bolo kedysi kresťanstvom, je teraz v agónii, vystavené útokom vonkajších a vnútorných nepriateľov, a my s úzkosťou očakávame nové Vianoce, deň narodenia a vzkriesenia pre naše duše a pre celú spoločnosť: požehnaný deň, ohlásený vo Fatime, triumf Cirkvi a obnovenie kresťanskej civilizácie.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/korunovacia-karola-velkeho-v-roku-800-vianoce-krestanstva/>